

JUL I GEMENSKAP SID 3

Julaftonsfirande med julmat, julgodis, julmusik för stora och små.

DROP-IN SID 6

Sista chansen för dop och vigsel i Sollentuna kyrka!

JULKLAPPSTIPS SID 7

Latrin till pappa. Jordbrukskurs till mamma. Barnhälsa till bästa kompis...

Svenska kyrkan

SOLLENTUNA

KYRK⁺ PORTEN

EN TIDNING FRÅN SVENSKA KYRKAN SOLLENTUNA † NUMMER 6 DECEMBER 2019

NU STARTAR RENOVERINGEN

SID 4-6

Sollentuna kyrka har funnits i mer än 800 år. Under årens lopp har kyrkan regelbundet byggts ut, byggts om och renoverats. Nu är det återigen dags. Under 2020 och 2021 stänger Sollentuna kyrka för renovering.

SUCCÉN TILLBAKA!

SID 3

Charles Dickens julberättelse med älskade Christmas Carols är tillbaka i år igen.

JULEN I SOLLENTUNA

SID 8

Samling vid krubban, Julottefrukost och Julnattsmässa.

JULKRUBBAN

Myrra

Dagarna före jul växer den fram under trappan. Gräs, stenar, vatten, blommor och ljus. När stallet ställs på plats är den nästan klar. Varje år får dock vår julkrubba någon form av tillskott beroende på barnens ålder. Elefanter, katter och en och annan dinosaurie har hamnat bland djuren i krubban. Men annars är det en ganska traditionell krubba. Herdarna, fåren och stjärnan. Maria och Josef får på julaftonskvällen sällskap av Jesus och framåt Trettonhelgen kommer de vise männen med sina gåvor. Guld, rökelse och myrra. Men vad är det för gåvor som de kom med egentligen?

En snabb koll i bekantskapskretsen ger att alla vet vad guld är, de flesta har känt rökelse-doft, men myrra? Nej, där går vännerna, och även jag, bet. En tur på internet upplyser att myrra är en typ av kåda, eller harts från arter av släktet Commiphora och att växten finns naturligt i Somalia, Etiopien och Jemen. När myrra bränns blommor doften ut. Myrra omnämns på flera ställen i Bibeln. Den ingår i rökelse, i krisma och i annan olja för smörjelse och för balsamering.

Guld, rökelse och myrra. Fina presenter för 2000 år sedan. Om Jesus föddes idag, vad skulle de vise männen ha med sig då? Vilka gåvor, presenter skulle jag ha med mig? Vad skulle du ha med dig?

Andréas Lindström

KYRKPORTEN 6

DECEMBER 2019

Redaktör: Andréas Lindström
Ansvarig utgivare: Lasse Svensson
lasse.svensson@svenskakyrkan.se

Nummer 5, december 2019

Årgång: 60
Upplaga: 29 720
Grafisk form: Andréas Lindström
Omslagsfoto: Arne Hyckenberg

Svenska kyrkan Sollentuna
Box 13, 191 21 Sollentuna
Tfn 08-505 513 00
Besöksadress: Sköldvägen 10
svenskakyrkan.se/sollentuna

FACEBOOK

facebook.com/sollentuna.forsamling

INSTAGRAM

@sollentuna_forsamling

WEBBPLATS

svenskakyrkan.se/solletuna

Visste du att...

...ordet **julklapp** kommer från 1600-talet då det fanns en tradition i Sverige av att knacka (eller klappa) högt på dörren till ett hus och sedan slänga in ett vedträ eller en annan skämtpresent.

...**jultomten** i Sverige är en blandning av den gamla gårdstomten och en ärkebiskop som levde i slutet av 200-talet och som var känd för sin givmildhet. Efter sin död helgonförklarades han och blev känd som Sankt Nikolaus. Hans namnsdag är 6 december.

...långt innan det blev vanligt med **julgranar** inomhus i Sverige ställde många granar vid ytterdörren. Granarna var kvistade och hade bara en granruska kvar i toppen. Granarna var ett tecken på julfrid, men man trodde också att de gav ett skydd mot farliga makter.

...att **myrra** som de vise männen hade med sig idag används i kosmetika. Under antiken däremot var myrra mer värd i vikt än guld.

...i Sverige har vi en tradition av att fira **helgdagsaftnar**. Vi börjar till exempel att fira julen redan på julafton och midsommar på midsommarafton. Det beror på att helgen börjar klockan sex kvällen före helgdagen enligt gammal tideräkning. I andra länder är det vanligare att fira jul 25 december, det vill säga på juldagen.

...**adventsstjärnorna** som lyser i många fönster påminner om stjärnan som lyste ovanför stallet i Betlehem där Jesus föddes. Traditionen att pynta med en adventsstjärna härstammar från herrnhutismen, en religiös kristen rörelse från Tyskland. Vid stora firanden, som första advent, satte man upp en lysande stjärna för att fira. Efter ett tag blev tillverkningen av stjärnorna en del av det årliga julpysslet. Stjärnan spreds med herrnhutismens missionärer och nådde Sverige under 1910-talet.

Gudtjänster och konserter i jul hittar du på sidan 8!

Även i år finns volontärer i Sollentuna Centrum som slår in julklappar veckan innan jul.

SOLLENTUNA CENTRUM

Inslagna julklappar ger stöd till behövande

Dagarna innan jul finns volontärer i Sollentuna Centrum och slår in julklappar. Alla intäkter från paketsinslagningen går till behövande i Sollentuna.

Sollentuna hjälpförening hjälper människor som är i behov av tillfälligt ekonomiskt stöd. Det kan exempelvis handla om ensamstående föräldrar, sjukpensionärer eller arbetslösa. Det ekonomiska bidraget kan göra det möjligt att få en kasse mat till julbordet, men det kan också handla om stöd för att köpa något extra till sina barn.

–Vi får in pengar via kollekter, loppmarknader, basarer etc men också genom bidrag från enskilda personer och företag. Pengarna går direkt till diakonerna i församlingen som sedan förmedlar till dem som ansökt och fått ett bidrag beviljat, berättar Susanne Davidson, ordförande i föreningen.

MELLAN DEN 17 och 23 december kommer Sollentuna hjälpförening finnas i Sollentuna Centrum och slår in julklappar. Alla intäkter från paketsinslagningen går till behövande. Dessutom finns möjlighet att skänka en slant i samband med paketsinslagningen. Susanne nämner att om man vill hjälpa till att slår in julklappar ett par timmar så kan man kontakta föreningen.

– Vi står uppe på balkongen, utanför Boulevard. Det är väldigt roligt att slår in julklapparna.

Vi har gjort det i fem-sex års tid. Folk är väldigt öppna och trevliga och uppskattar initiativet.

Kan man bidra på något annat sätt?
– Just nu behöver vi fler månads-givare! Som månadsgivare kan du sätta in en valfri summa varje månad via autogiro. Det är utifrån vad varje givare förmår. Det behövs medmänniskor eftersom det finns många som inte får livet att gå ihop. Ditt bidrag gör skillnad och går oavkortat till dem som bäst behöver stöd.

Sollentuna hjälpförening

VILL DU HJÄLPA TILL ATT SLÅ IN JULKLAPPAR?
sollentuna.hjalpforening@svenskakyrkan.se

VILL DU GE EN GÅVA?

Sätt gärna in en gåva på pg 13 70 15-4, swisha till 123 2870798 eller bli månadsgivare med autogiro Nordea bankkontonr 3273 21 64895.

KONTAKT

sollentuna.hjalpforening@svenskakyrkan.se
073-392 81 86 (Susanne Davidson, ordförande)
svenskakyrkan.se/sollentuna/
sollentuna-hjalpforening

Foto: Arkiv

JULAFTON I GEMENSKAP

På julafton är det julaftonsfirande med julmat, julgodis, julmusik för stora och små.

– Varmt välkommen att fira en stämningsfull julafton i gemenskap. I år sker församlingens julaftonsfirande i Kummelby kyrka, berättar Anne Runesson, diakon.

Kanske man inte vill fira julafton på egen hand eller traditionellt med den närmaste kretsen. Då kan julaftonsfirande i Kummelby kyrka med människor från alla möjliga bakgrunder vara en utökad släktgemenskap eller vänkrets på julaftonseftermiddagen

– Vi bjuder på julbord, kaffe, gottebord, det blir julsånger och dans runt granen. Det finns även möjlighet att se Kalle Ankas jul för de som önskar, berättar Anne Runesson, diakon.

Julaftonsfirandet är öppet för alla i mån av plats men kräver föransäljan till Anne Runesson 08-505 514 40.

Foto: Johannes Frandsen

TRÖTT PÅ DECEMBER-HETSEN?

December är en intensiv månad för många. Kom in och pausa, känn lugn och ro i någon av kyrkorna.

LJUS I JUL-NATTS-MÖRKRET

En uppskattad tradition är att avsluta julafton med att gå på julnattsmässa. Man samlas mitt i natten, lyssnar till välkända julsånger och sjunger psalmer. I Kummelby kyrka, Sollentuna kyrka och S:t Eriks kyrka börjar julaftons mässor kl 23.30.

Foto: Arkiv

2019 GÅR ÖVER I 2020

Det gångna året avslutas med nyårsbön i Kummelby kyrka kl 17.00 och det nya året börjar med mässa kl 15.00 i Edsbergskyrkan.

CHRISTMAS CAROLS

Succén tillbaka!

Förra året ringlade köerna långt ut på gatan. I år kommer därför Charles Dickens julberättelse med kända och älskade Christmas Carols framföras två gånger i Edsbergskyrkan denna jul.

I Sverige förknippar vi ofta julen med Jenny Nyströms tomtar. Men julläsning som engagerat många briter sedan 1943 är Charles Dickens *Christmas Carols*, också kallad *En julsaga*. Boken har blivit världens mest lästa bok om julen. Den har filmats och dramatiserats sedan 1844.

I ÅR KOMMER återigen En julsaga att framföras i Edsbergskyrkan. Prästen Kjell Dellert spelar den ondsinte Ebenezer Scrooge och Edsbergs kyrkokör sjunger Christmas Carols under ledning av Birgitta Höök Seuffert.

– Det blir en musikgudstjänst med teater och sång av Edsbergs kyrkokör. Gudstjänsten tar cirka en timme och det fungerar alldeles utmärkt att ta med sig sina barn. Förra året hade vi kö ned-

för trappan ut på gatan så i år blir det två tillfällen, berättar Birgitta Höök Seuffert.

BIRGITTA HÖÖK SEUFFERT älskar julsånger. En av hennes favoriter är *In the Bleak Midwinter*, den sång som inleder En julsaga.

– Det är en härlig stämningsfull sång. Sedan finns det många andra fina julsånger också, Charles Dickens Christmas Carols är verkligen en passande julberättelse att spela i kyrkan och vi hoppas att många kommer att hitta till kyrkan den här dagen.

Fotnot: En julsaga, Charles Dickens julberättelse, framförs söndagen 29 december kl 15.00 och 17.00 i Edsbergskyrkan. Fler konserter i jultid hittar du på svenskakyrkan.se/sollentuna

Prästen Kjell Dellert spelar den ondsinte Ebenezer Scrooge i årets framförande av Charles Dickens julberättelse.

Foto: Arkiv

SOLLENTUNA KYRKA RENOVERAS

Om väggar kunde tala...

Sollentunas vackra gamla 1100-tals kyrka behöver omvårdnad och kärlek. Efter trettondagen stänger kyrkan för restaurering och tillgänglighetsanpassning och öppnar åter igen på påskdagen 2021. Verksamheten flyttar under tiden till S:t Larsgården och Stillhetens kapell.

I slutet av 1100-talet påbörjades byggnationen av Sollentuna kyrka. Läget var strategiskt och kyrkan som växte fram bestod av kyrktornet och långhusets två västligaste valv, med ett smalare kor i öster.

Porten i väster var huvudingång och söderporten ledde till det nuvarande vapenhuset, där den smidda dörren från 1200-talet ännu är bevarad.

UNDER DEN HÄR perioden var Sverige splittrat och hotat. Kampen om kontrollen över de små svenska kulturbygderna var hård. Att flera herremän samtidigt krävde kungamakt var inte ovanligt. Men något höll på att hända.

Klostren i Alvastra, Nydala och Varnhem vittnade om allt intensivare kontakter med kontinenten. Det blev öar av fransk, kyrklig kultur i ett Norden som just hade lämnat järnåldern. På slätterna i Götaland byggdes romanska stenkyrkor efter tyska förebilder. År 1164 är den svenska kyrkoprovinsen mogen för att bli ett eget, katolskt ärkebiskopsdöme, detta enligt Dick Harrison, professor i historia.

800 ÅR HAR GÅTT och vi befinner oss i 2000-talet, närmare bestämt 2019 och det är dags att restaurera och tillgänglighetsanpassa Sollentuna kyrka för att alla ska kunna ta sig in och ut och runt i kyrkan, och bättre kunna höra och se vad som förekommer därinne. Detta är något som planerats- och sparats till sedan år 2015.

MARIE BJÖRND AHL är ekonomi- och fastighetschef i Sollentuna

församling och är väl insatt i vad som kommer hända under renoveringen.

– Sollentuna kyrka har under århundradena regelbundet byggts ut och byggts om, samt renoverats. Under 1900-talet gjorde man framför allt två stora renoveringar, en i början när man beslöt att ta fram de fina kalkmålningarna, man renoverade golven, bytte bänkar och ställde in en ny orgel. Men redan kort därefter 1938–1939 insåg man att framtagningen av kalkmålningarna var väldigt brutal och att åtgärden måste repareras. Då öppnade man också den igenmurade västportalen. Det viktigaste med att vårda och ta hand om våra kulturarv är att de får finnas kvar för framtida generationer. Det här måste göras varsamt, ansvarsfullt och hållbart, menar Marie.

HON BERÄTTAR att de åtgärder man kommer göra nu är att man framme vid koret kommer att ta bort den främre bänkraden och orgeln. Det här görs för att ge bättre utrymme och tillgänglig-

Foto: Arkiv

Marie Björndahl, ekonomi- och fastighetschef, betonar att renoveringen kommer att ske varsamt och hållbart.

het för alla. Samtidigt flyttas dopfunten upp till korets södra sida.

En ramp byggs upp till koret på södra sidan och den gamla altarringen sätts tillbaka - samtidigt som korets lilla förhöjning tas bort.

– De två vackra gravstenenarna vid koret sätts upp på väggen på vardera sida om södra entrén. Detta gör vi bland annat för att minska snubbelrisken då gravstenarna har håligheter som fötterna lätt fastnar i. Gravstenarna ligger emellertid inte på sina ursprungsplatser eftersom de under tidigare renoveringar på 1900-talet förstogs bort och sedan placerades ut igen. För att ge en bättre ljudupplevelse låter vi tillverka och installera en ny orgel, som kommer att placeras något närmare raketet – som i sin tur också byggs om för att ljudet bättre ska spridas i rummet.

– I renoveringen ingår också rengöring av väggarna samt installation av ett nytt ljudsystem, ny belysning, förbättrat brandskydd och larm. Exteriört kommer delar av fasaden och taket renoveras, säger Marie Björndahl.

MAJA HOLMBERG är distriktschef i Sollentuna kyrka och hon tycker att det känns roligt att det äntligen är dags för renoveringen.

– Vi kommer under renoveringstiden att fira gudstjänst i S:t Larsgården, vilket blir spännande att se vad det gör med oss. Rummet styr vad man gör och hur det blir, säger Maja.

Hon berättar att de längtar efter att kyrkan blir mer tillgänglig.

– Det är viktigt att rummet känns välkommande för alla, även för de som inte kan gå. Vi

Sollentuna kyrka har regelbundet byggts ut, byggts om och renoverats under

ska inte bygga om kyrkan till ett församlingshem, och det är ganska lite som vi får förändra. Kyrkan har renoverats flera

2021 har vi återinvigning. Jesus uppstår och Sollentuna kyrka uppstår – dubbelt firande, säger Maja och skrattar.

Foto: Anne Hyckenberg

Maja Holmberg, distriktschef i Sollentuna kyrka, längtar efter att kyrkan ska bli mer tillgänglig.

går under åren och nu är det vår tid att pyssla om den, och då är det fint om vi får bidra med tillgängligheten och allas rätt till kyrkorummet. På påskdagen

ATT VÅRDA Sveriges kulturskatter, bland annat i form av våra svenska kyrkor är inte gratis om de ska hålla ytterligare 1000 år. Kyrkporten kontaktade kyrkorådets ordförande Kristofer Runow för att både prata kulturarv och budget.

Kristofer berättar att anslaget till budgeten ligger på cirka 35 miljoner kronor där orgeln är inräknad på cirka åtta miljoner kronor. Där ingår både renovering och tillgänglighetsanpassning av exteriör- och interiör.

– Den här renoveringen är möjlig just för att vi fortfarande är så många medlemmar i Svenska kyrkan. Min förhoppning är att även kommande generationer ska förstå värdet av det kulturella, historiska- och andliga arv som

En kyrka och ett samhälle växer fram. Följ med under Sollentuna kyrkas tillkomst, ackompanjerad av samtida händelserna i Sverige (det senare skrivet av professor Dick Harrison, för Historiska museet).

SVERIGE

På 1000-talet finns inte nationen Sverige, inte ens som dröm. Det blivande riket utgörs av bygder och land som lyder under storbönder och hövdingar. Samhällena hålls ihop av släkt - vänskapsband.

Skriftliga källor som överlevt från 1100-talet visar på en orolig och blodig tid. Landet är splittrat och hotat. Klostren i Alvastra, Nydala och Varnhem vittnar om allt intensivare kontakter med kontinenten. Det blir öar av fransk, kyrklig kultur i ett Norden som just har lämnat järnåldern.

Under seklets andra hälft regerar Birger Jarl och hans söner. Kungamakten genomför en revolution uppifrån, med stora konsekvenser. Städer grundas, borgar byggs och ett enhetligt myntväsen utformas. Handelsavtal knyter samman Sverige med Nordtyskland.

I mitten av 1300-talet drabbas Sverige av den värsta katastrofen i landets historia. Digerdöden och följande pestepidemier orsakar så många dödsfall att vi har svårt att förstå omfattningen. Färre än hälften överlever, mellan 50 och 75 procent dör. Efter pesten följer fler olyckor.

Missnöjet med den skattekrävande kungamakten och de utländska fogdarna når sin höjdpunkt på 1430-talet. Därefter bryter det politiska systemet samman

1000-TAL

1100-TAL

1200-TAL

1300-TAL

1400-TAL

SOLLENTUNA KYRKA

Redan under yngre järnåldern (500–1050 e Kr) lever och verkar cirka 150 personer i vad vi idag benämner Sollentuna kommun.

I slutet av 1100-talet påbörjas byggnationen av Sollentuna kyrka. Läget är strategiskt och kyrkan som växer fram består av kyrktornet och långhusets två västligaste valv, med ett smalare kor i öster.

Vid slutet av 1200-talet förlängs koret mot öster och sakristian uppförs i norr. Det är också under denna tidsperiod som dopfunten tillverkas.

Under första hälften av 1300-talet byggs kryssvalven i tegel. Den nya gotiska byggtekniken som växer fram i Europa gör det möjligt att bygga allt högre kyrkor med spetsiga valv. Människors blickar och tankar skulle riktas mot skyn – en påminnelse om att himmelriket väntade efter döden.

Under andra hälften av 1400-talet höjs kyrktornet och tornrummen förenades med långhuset.

VILL DU VETA MER?

Välkommen till stängningsmessa i Sollentuna kyrka 6/1 kl 11.00, som avslutas i S:t Larsgården med information om renoveringen.

årens lopp. Nu är det återigen dags att ge Sollentuna kyrka lite extra kärlek och omtanke. Under 2020 och 2021 stänger kyrkan för renovering.

Foto: Arne Hyckenberg

våra kyrkor representerar, så att Svenska kyrkan även i framtiden kan erbjuda fantastiska rum för stillhet och gemenskap, glädje och sorg, genom livets alla skeden, säger Kristofer.

Han nämner att man förutsätter att medlemmar är med och delar på ansvaret genom med-

Foto: Arkiv

Kristofer Runow, kyrkorådets ordförande, lyfter att renoveringen är möjlig tack vare medlemmar i Svenska kyrkan.

lemsavgifterna, det vill säga, det inte är någon annan som kommer att betala för framtida renoveringar.

Det statliga kyrkoantikvariska bidraget som vi kan få gällande renoveringen, täcker i regel bara en mycket liten del av kostnaderna, berättar Kristofer.

– Det blir en stor utmaning för oss att i tider då individuella val och egennyttja präglar vårt handlande i allt högre grad, försöka motivera människor att stå kvar, eller gå med i en gemenskap som har en 2000-årig historia. Och som knyter oss samman och som finns där, kanske inte alltid för min egen skull, utan för den som behöver kyrkans utsträckta arm.

KYRKOHERDE Lasse Svensson har arbetat i Sollentuna församling sedan år 2014 och var en av dem som var med och påpekade vikten av renovering av Sollentuna kyrka.

Foto: Arne Hyckenberg

Kyrkoherde Lasse Svensson fascinerar av allt det som genom historiens gång utspe-lats mellan kyrkas väggar.

– I Sollentuna har vi fem kyrkor med olika karaktäristika; Edsberg, Kummelby, Tureberg, S:t Erik och Sollentuna kyrka – vår enda medeltida kyrka. För människor så är kyrkliga akter; bröllop, konfirmation, dop och begravning viktiga och då blir våra kyrkorum viktiga. Nu är det vår tur att föra vidare kulturarvet, säger Lasse.

HAN BERÄTTAR att det nya orgelverket som Sollentuna kyrka får är tillverkat av Metzler Orgelbau AU i Schweiz. Den gamla orgeln kommer att gå vidare till en kyrka i Lettland.

Lasse nämner även under samtalet vilken glädje det har varit att samarbeta ihop med arkitektfirman AIX Arkitekter AB.

– De har sådana gedigna sakkunskaper och det har varit så roligt att samarbeta med så kunniga arkitekter som Mona Lantzourakis, Anders Scherman och Gunilla Nilsson. Det blir definitivt inget slarv. Men när det kommer till Sollentuna kyrka och dess restaurering så tänker jag ibland – om bara dessa väggar kunde tala... Kyrkan har stått där i 800 år och nu är det vår tur att föra berättelsen vidare.

Birgitta Stolt

DET HÄR KOMMER ATT SKE I KYRKAN

- Nivåskillnader tas bort
- En ramp byggs upp till koret
- Ny orgel
- Ny handikapptoalett
- Renovering av delar av fasaden och taket
- Rengöring av väggarna
- Nytt ljudsystem
- Ny belysning
- Förbättrat brandskydd och larm

steg för steg, i tronstrider och anarki. I den riksdag som växer fram tar bönderna rätten att vara med och bestämma och får egen representation.

Ingen härskare har påverkat Sverige och folket lika mycket som Gustav Vasa. Med stöd av reformationens lojala präster och fogdar, utländska legotrupper, formar Gustav Vasa och hans familj en ny, stark monarki. De som vägrar acceptera förändringarna blir skoningslöst undanröjda, adel likväl som bönder.

1600-talet är en tid då det lilla landet i utkanten blir en stormakt. Svenska kungars arméer slår sig fram genom halva Europa, ända till städer som Prag och München. Riket utvidgas åt alla väderstreck.

1700-talet inleds med en fruktansvärd åderlätning. Av landets cirka 1,5 miljoner invånare dör 200 000 soldater i Karl XII:s krig. De flesta stupar inte i strid utan dör av andra orsaker, som köld och dysenteri.

Sverige utmärker sig genom uppfinnare och vetenskapsmän – som Polhem, Linné, Celsius och Scheele. Svenska affärsmän deltar i världshandeln, med ostindiska kompaniet som mest kända exempel.

TAL

1500-TAL

1600-TAL

1700-TAL

Vapenhuset byggs i söder och väggarna dekorerar med kalkmålningar

Inga uppgifter om till- eller ombyggnader finns vilket troligen kan förklaras av reformationen då Gustav Vasa förstärkte rikets finanser med hjälp av kyrkans egendomar. Efter Gustav Vasas död 1560 "övernattar" emellertid hans och hans två avlidna gemålars kistor i Sollentuna kyrka, på väg mot begravningen i Uppsala.

Under första hälften av 1600-talet byggs kyrkan ut med ett högkor och gravkor för familjen Berndes, ägare till Sollentunaholm och Viby. Hela byggnaden får ett gemensamt tak och över koret placeras en takryttare. Det är under denna tid som huvudingången i väster muras igen. Bänkinredning och predikstol snidas år 1627.

Under åren 1757 till 1759 tillverkas en ny predikstol. Ungefär samtidigt förändras takryttaren som kröner koret. År 1773 kommer orgelfasaden på plats och strax därefter, år 1780 muras fönstren mot öster igen och de övriga fönstren förnyas. Fasaden putsas och altarpussatsen uppförs kort därefter.

SOLLENTUNA KYRKA RENOVERAS

Sista chansen för dop och vigsel i Sollentuna kyrka!

Drop-in dop och vigsel

Lördag 4 januari kl 10.00-14.00

Vill du bli döpt, låta döpa ditt barn eller gifta dig i Sollentuna kyrka innan vi stänger för renovering så är detta chansen för dig.

Ingen föranmälan krävs, men ska ni gifta er måste ni ta med giltig hindersprövning från Skatteverket.

Vi utlovar en minnesvärd dag med körsång, tårta och alkoholfritt bubbel. Dopklänning och brudbukett finns att låna.

Allt du behöver göra är att dyka upp!

När Sollentuna kyrka är stängd...

...är du välkommen att boka dop och vigsel i Stillehetskappell, Silverdalskapellet och S:t Eriks kyrka!

Läs mer och boka via svenskakyrkan.se/sollentuna

Vad betyder Sollentuna kyrka för dig?

Gunilla Sone

Den betyder väldigt mycket för mig. Jag har varit aktiv sedan 2010 och innan dess hade jag inte mycket kontakt med kyrkan. Men 2012 konfirmerades jag i Sollentuna kyrka.

Lars-Göran och Birgitta Rindestedt

Våra släktingar ligger begravda här och det är en väldigt fin och stämningsfull plats.

Airi Åsén

Allt, här är mina barn döpta och konfirmerade. Barnens skolaslutningar var i Sollentuna kyrka. Vi föräldrar trängdes på läktaren och sjöng sommarsalmer. Då började min sommar.

Anna Livå och Alve

Jag tycker den är jättefin, stämningsfull och mysig. För oss är det gemenskap och ett sätt att mötas.

Enkät: Emelie Simmons

I Sollentuna kyrka finns en minnesplats i vapenhuset där du kan skriva vad Sollentuna kyrka betyder för dig!

På 1800-talet växer Sveriges befolkning snabbare än någonsin. Stora omflyttningar sker. Fler än en miljon svenskar emigrerar, framför allt till Nordamerika. I hela landet knyts städer och bygder ihop med järnvägens hjälp.

1800-talet blir de stora folkrörelsernas era - frikyrkornas, nykterhetsrörelsens och den gryende socialismens århundrade.

Vid 1900-talets början finns fortfarande "Fattig-Sverige". En lantbrukarvärld med oerhörda inkomstklyftor och sociala motsättningar. Inom några årtionden vänds allt upp och ner.

Begrepp som "fritid", "semester" och "konsumtion" blir verklighet även för den stora allmänheten.

Det är först nu som människor i själ och hjärta börjar uppfatta sig som svenskar

1800-TAL

År 1841 uppförs tornkrönet och året därefter kommer altarringen på plats.

Man upptäcker att väggarna döljer fina kalkmålningar och år 1902 bestämmer man sig för att ta fram dem. Samtidigt passar man på att försä veggarna med ytterligare dekorativa målningar. Den slutna bänkinredningen byts mot öpp-

na bänkar och orgelläktaren rivs och ny orgel placeras i tornrummet. År 1938-1939 öppnas den igenmurade västportalen och blir åter huvudentré medan vapenhuset används som kapell. Kalkmålningarna repareras från

1900-TAL

den tidigare brutala framtagningen och väggmålningarna från 1902 tas bort. Den äldre bänkinredningen sätts tillbaka, fasta korbänken tillkommer, en ny orgelläktare byggs.

År 1967 restaureras kyrkan exteriört och tre år senare kröns kyrkan med ett kopparkäpp. På 80-talet öppnas Södra porten och förses med en extra dörr av glas och blir åter huvudentré.

För 15-åriga Mariam är det inte aktuellt att vare sig gifta sig eller skaffa barn, åtminstone inte än på ett tag. Utbildningen kommer först. Den är livsviktig, inte bara för henne utan för hela hennes familj.

Foto: Magnus Aronsson

ACT SVENSKA KYRKAN

”Utbildning är ett vapen för oss flickor”

– Allt börjar med utbildning. För om vi inte vet om vilka rättigheter vi har, hur ska vi då kunna förändra våra liv. Med utbildning kan vi bestämma mer över våra liv, säger femtonåriga Mariam som lever i ett av Kairos slumområden.

Kontraster blir tydliga i en storstad som Kairo. Överdådlig lyx kan bo granne med djupaste fattigdom. Parallella världar existerar sida vid sida och överallt pågår livet för de 20 miljoner människor som bor här.

Mitt på en av de jordtrampade gränderna i ett av Kairos slumområden, står femtonåriga Mariam med armarna i kors. Hon pratar om skolan som om det gällde livet. Och det gör det också.

– Utbildning är ett vapen för oss flickor. Med den kan vi bestämma mer över våra liv, säger hon.

ACT

Act Svenska kyrkan är medlem i ACT-alliansen, ett unikt nätverk mellan kyrkor och organisationer för katastrofinsatser, utvecklings- och påverkansarbete.

ACT-alliansen har drygt 150 medlemsorganisationer världen över. När en katastrof inträffar kan vi vara snabbt på plats och ge stöd åt drabbade.

DOFTEN av sopor förstärks i den stekheta solen. Längs de trånga gränderna flockasflugor. Mariam går in genom en blå port och uppför stentrappan som leder in i lokalen. Hit kommer hon flera gånger i veckan för att få hjälp med skolan. Det är Act Svenska kyrkans systerkyrka här i Kairo som driver centret. Projektet kallas ”Bless” och finns över hela Egypten. Det innefattar utbildning, hälsa, rådgivning och ekonomiskt stöd för de mest utsatta.

SEDAN ETT ÅR tillbaka får Mariams familj stöd genom

Bless. Mamma Abir, som för ett år sedan inte kunde läsa och skriva, har utbildat sig till sömmerska och har tagit mikrolån för att kunna köpa in sin första symaskin. Att Abir fått möjlighet att utbilda sig genom Bless har varit viktigt, både för henne själv och för hela familjen.

– Mamma är min hjälte. Hon kämpar för mig och mina systrar, att vi ska kunna göra det vi vill. Det fick aldrig hon. Hon var lika gammal som jag när hon gifte sig. Femton år. Och hon fick mig när hon var sexton. Det är roligt att se henne så glad och stolt nu, säger Mariam.

I OMRÅDEN där utbildningsnivån är låg eller obefintlig finns också en stor utmaning i att öka kunskapen och medvetenheten bland människor om att utbildning är viktigt.

– Bless har hjälpt mig jättemycket. Inte bara med skolan, utan med andra saker också. Jag är gladare och tror mer på mig själv nu. Jag vet att jag kan.

Fotnot: Läs en längre artikel om Mariam på svenskakyrkan.se

Martina Croner

NÅGON ATT TALA MED

Ibland behöver man någon att tala med. Det kan röra sig om livsfrågor, tro, relationer, sjukdom, sorg. I församlingen finns det familjerådgivare, leg psykoterapeuter, präster och diakoner att kontakta.

Tag kontakt via växel 08-505 513 00 eller svenskakyrkan.se/sollentuna/nagon-att-tala-med

SORGEGRUPPER

För dig som mist en nära anhörig, make/maka, partner eller sambo finns möjlighet att få stöd i sorgen genom att vara med i en sorgegrupp. Tillsammans samtalar vi om våra erfarenheter om sorg. Du får stöd och redskap att hantera sorgen. Information om vårens sorgegrupper hittar du på svenskakyrkan.se/sollentuna/sorgegrupper. Du kan också kontakta diakon Petra Hellström 08-505 514 74.

CHATTA MED EN PRÄST

Jourhavande präst är en möjlighet att prata med en präst i Svenska kyrkan som har ett särskilt uppdrag och utbildning att tjänstgöra i jouren. Det finns möjlighet att chatta med jourhavande präst söndag till torsdag kl 20.00–00.00. Det är enbart du och prästen som chattar med varandra. Ingenting sparas. Innehållet i chatten krypteras och försvinner när chatten stängs ner eller chattiden gått ut.

Du kan också skicka ett digitalt brev till Jourhavande präst när du vill. Brevlådan är alltid öppen.

Under kvälls- och natetid (kl. 21.00–06.00) finns möjlighet att prata med jourhavande präst via 112. Mer information hittar du på svenskakyrkan.se/jourhavandeprest

PYSKISKA (O)HÄLSA

Med start 11 januari ordnas en temamånad i Kummelby kyrka med utställning, föreläsningar och konsert på temat *Den inre människan och psykisk (o)hälsa*. Syftet är att lyfta fram människans psykiska hälsa ur olika aspekter för att inbjuda till eftertanke och samtal.

Ted Wright, sjuksköterska inom akut och jourpsykiatrisk verksamhet och föreläser 14 januari om *Varför det finns det så många som drabbas av psykisk ohälsa?*

Linn Wågberg berättar och sjunger på temat *Att leva med det som är* 28 januari.

4 februari föreläser Göran Larsson om *Varför drabbas vi så lätt av skam och skuld?* Denna kväll medverkar även Cecilia Kyllinge med sång. Tisdag 11 februari blir det bibelmeditation med Kjell Davén: *Varför meditera, vem kan göra det och hur kompletterar det bönen?*

Lördag 18 januari blir det konsert och vernissage av utställningen *Liv och ångest* av Nina Grönroos. Denna utställning visas från 11 januari – 11 februari.

Fotnot: mer information om allt som händer denna temamånad hittar på svenskakyrkan.se/sollentuna

**LATRIN
500 KR**

Ge bort en julklapp som stödjer människor på flykt.

Rent vatten, sanitet och möjlighet att kunna sköta sin hygien är avgörande för att förhindra att människor i flyktingläger drabbas av dödliga sjukdomar. Latriner minskar risken för att dricksvatten förorenas och att sjukdomar sprids, samtidigt som de bidrar till ett värdigt liv.

**JORDBRUKS-
KURS
125 KR**

Ge bort en julklapp som ger människor möjlighet att själva skapa en trygg försörjning. Genom att lära sig att odla nya sädeslag och grödor, odla mer frukt och grönsaker samt få kunskap om ekologisk odling kan skördar och tillgång på mat öka.

**BARNHÄLSA
450 KR**

Ge bort en julklapp som bidrar till att minska barnadödlighet.

När erfarna mammor söker upp kvinnor som lever i utsatthet och ger mödra- och barnavård kan barnadödlighet minska. Kvinnorna får kunskap i amning, hälsa och stöd för att kunna ge barnen ett friskare liv.

JULKLAPPSTIPS

Till den som har allt...

EN LATRIN TILL PAPPA. EN JORDBRUKSKURS TILL MAMMA. BARNHÄLSA TILL BÄSTA KOMPISEN...

Vad ger du bort i jul? Ge en riktigt viktig julklapp via Svenska kyrkans gåvoshop. Din gåva förändrar livet för människor i utsatthet. När du köper en gåva i gåvoshopen så bidrar du till att fler människor får ett bättre liv via Act Svenska kyrkan. Du får ett gåvobevis (digitalt eller tryckt) som du kan skicka direkt till den som du vill ge gåvan till.

gavoshop.svenskakyrkan.se

En julklapp till

Hon sparade alltid på en av sina julklappar, för att ta med sig till sängkammaren när julafton var över och få öppna den för sig själv. Som om hon ville hålla fast vid något vid julafton så länge som möjligt, så att "förtrollningen" inte skulle brytas, och dagen försvinna.

ÅRET VAR 1948. Hon har berättat om hur man försökte fira julen där hemma som vanligt. Det var julmaten, och julbönen i kyrkan,

och klapparna som väntade under granen. Några äldre släktingar, som inte hade några andra att gå till, var som vanligt bjudna. Allt var som det brukade. Förutom att pappan låg på sjukhus. Hon var tjugo, hennes lillebror sju år yngre. *De visste. Men inte när, att deras pappa skulle dö.*

JULAFTON. Klapparna delade. Ett försök att hålla fast vid något, allt detta med julens hoppfulla tra-

ditioner, glädjen, förväntan, förhoppningar, berättelsen om det lilla barnet i krubban, barnet som berättar om Gud nära oss.

SÅ HADE man fått bud från sjukhuset, och skyndat uppför Aschebergsgatan igen till Vasa sjukhus. Väl hemma hade barnens mor – min mormor – berättat för de andra som väntande kvar där hemma, att Artur var död.

DEN DÄR JULKLAPPEN. Som mamma alltid sparade till sist, för sig själv. Inte i sorg. Mer med någon slags barnslig förväntan och förhoppning. Som tron som

hoppas. Det var långt senare när jag blev vuxen som jag *tror* att jag förstod varför, och det var när hon blev äldre som hon "släppte taget" om sista paketet. Som tron som hoppas på det den inte ser, men inte kan begripa eller gripa om. Bara tro.

OCKSÅ DENNA JUL är det barn, vuxna, äldre som firar en annorlunda jul. Någon de älskar är borta. Jag kan inte trolle, knäppa med fingrarna och "ta bort allt det onda". Jag kan bara, med de mina, i våra kyrkor och hem, önska dig en *julklapp* till. Jag önskar dig en julgåva som talar

om Jesus och visar på Gud. En julklapp som ger dig glädje och hopp, tröst där så behövs, ett ljus som visar vägen att gå. En julgåva att hålla fast vid. Och en dag öppna och dela med fler.

God jul!

Lasse

Lasse Svensson

kyrkoherde

lasse.svensson@svenskakyrkan.se
070-660 54 99

Julen i Sollentuna!

EDSBERGSKYRKAN

Mässa

Fredrik Hamrén, präst
Petra Hellström, diakon
4:e advent sön 22 december kl 11.00

Samling vid krubban

Julspel med levande Jesusbarn i krubban. Monika Rohdin, präst, Barnkören och Sångkompaniet.

Julafton 24 december kl 10.00

Julotta med Julottefrukost

Staffan Simonsson, präst
Edsbergs Kyrkokör
Juldagen 25/12 kl 07.00

En julsaga

Charles Dickens julberättelse om den snåle E. Scrooge med många kända Christmas Carols sjungna av Edsbergs kyrkokör. Birgitta Höök Seuffert, dirigent, Kjell Dellert i rollen som E. Scrooge
Sön 29/12 kl 15.00 och 17.00

Mässa

Fredrik Hamrén, präst
Nyårsdagen 1/1 kl 15.00

Mässa

Staffan Simonsson, präst
Sön 5/1 kl 11.00

Gudstjänst med små och stora - Julgransplundring

Monika Rohdin, präst. Barnkören och Sångkompaniet. Julgransplundring med ringdans och fiskdamm. Dansen leds av Magnus Blixt.

KUMMELBY KYRKA

Mässa

Johanna Södergren, präst
Henrik Örtengren, solist
4:e advent sön 22 december kl 10.00

Musikaliskt julspel

Johanna Södergren, präst
Julafton 24 december kl 09.30 och 11.00

Julaftonsfirande och gemenskap

Välkommen till Sollentuna församlings julaftonsfirande. Vi bjuder på jullunch, kaffe och gottbord. Det blir julsånger och dans runt granen. Julafton 24 december kl 13.00-16.30
OBS! Föranmälan till Anne Runesson 08-505 514 40

Julbön

Johanna Södergren, präst
Jens Palmqvist, solist
Julafton 24 december kl 17.00

Julnattsmässa

William Grönroos, präst
Monica Törnqvist, solist
Julafton 24 december kl 17.00

Mässa

Lena Thoms, präst
Sön 29/12 kl 10.00

Nyårsbön

Lena Thoms, präst
Nyårsafton 31/12 kl 17.00

Mässa

William Grönroos, präst
Sön 5/1 kl 10.00

Mässa

Johanna Södergren, präst
Sön 12/1 kl 10.00

SOLLENTUNA KYRKA

Mässa

Dag Bjärnhall, präst
4:e advent sön 22 december kl 11.00

Samling vid krubban

Kjell Dellert, präst
Sång av Julaftonskören, där alla som vill får vara med! För mer info, kontakta elisabet.wimark@svenskakyrkan.se
Julafton 24 december kl 09.30 och 11.00

Julbön

Dag Bjärnhall, präst
Eva-Maria Munck, solist
Julafton 24 december kl 17.00

Midnattsmässa

Maja Holmberg, präst
S:t Lars julkör
Julafton 24 december kl 23.30

Julotta med enkel frukost

Kjell Dellert, präst, S:t Lars julkör
Juldagen 25/12 kl 07.00

Mässa

Dag Bjärnhall, präst
Juldagen 25/12 kl 11.00

Mässa

Maja Holmberg, präst
Sön 5/1 kl 11.00

Stängningsmässa

Maja Holmberg, präst, S:t Lars julkör
Efter mässan information om renoveringen i S:t Larsgården.
Trettondag jul 6/1 kl 11.00

Gudstjänst med små och stora och julgransplundring

Kjell Dellert, präst, S:t Lars julkör
Sön 12/1 kl. 11.00 OBS i S:t Larsgården

TUREBERGSKYRKAN

Konsert - Soul Christmas

Ungdomsgospel, Juniorgospel och körer från Uppsala och Enköping.
Ons 18 december kl 19.00

Mässa

Maria Westblom, präst. New born community och Marcus Berglund
4:e advent sön 22 december kl 15.00

Julkonsert

Kören Stockholm Consort under ledning av Lars-Åke Levin.
Entré: 100 kr (barn 50 kr).
4:e advent sön 22/12 kl 18.00

Samling vid krubban

Erik Ringheim, präst, barn från Minigospel och Juniorgospel
Julafton 24 december kl 11.00

Julsångsmässa

Erik Ringheim, präst
Karolina Linse, solosång
Juldagen 25/12 kl 15.00

Mässa

Lilijana Berg, präst
Sön 29/12 kl 15.00

Mässa

Robert Thysell, präst
Sön 5/1 kl 15.00

Mässa

Maria Westblom, präst
Sön 12/1 kl 15.00

S:T ERIKS KYRKA

Julnattsmässa

Erik Ringheim, präst. Sollentuna Gospel. Emanuel Olsson, piano
Julafton 24 december kl 23.30

Mässa

Lilijana Berg, präst
Anna Kroeker, violin
Annandag jul 26 december kl 11.00

HITTA TILL KYRKAN

Edsbergskyrkan, Kaplansbacken 2
Församlingshuset, Sköldvägen 10
Kummelby kyrka, Sollentunavägen 83
Sollentuna kyrka, Kyrkvägen 2
Sollentuna kyrkogård, Johan Berndes väg 1
S:t Eriks kyrka, S:t Eriks begravningsplats, Utsiktsvägen 8
Silverdalskapellet, Silverdallssalen, Silverdals griftegård, Sollentunavägen 19
Stillhetens kapell, Johan Berndes väg 1
S:t Larsgården, Prästgårdsvägen 4
Turebergskyrkan, Sköldvägen 12B

VÅREN 2020

Vill du veta vad som händer i januari och resten av våren? Håll dig informerad via svenskakyrkan.se/sollentuna

*"Och detta är tecknet för er:
ni skall finna ett nyfött barn som är lindat
och ligger i en krubba"*

TIPS: Ladda ner appen Kyrkguiden i din telefon för information om allt det som händer i jul!

